

Dosarul nr. 2ra-1452/20

Prima instanță: Judecătoria Drochia, sediul central (jud.: L. Grădinari)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud.: A. Corcenco, D. Stănilă, O. Mironov)

Î N C H E I E R E

16 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul

Judecători

Ala Cobăneanu

Mariana Pitic

Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Anna Rusu,
în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către
Anna Russu împotriva Consiliului raional Drochia cu privire la restituirea bunurilor
prin achitarea compensației persoanelor supuse represiunilor politice,
împotriva deciziei din 02 iulie 2020 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a admis
apelul declarat de Anna Russu și s-a casat hotărârea din 12 februarie 2020 a
Judecătoriei Drochia, sediul central, fiind pronunțată o nouă hotărâre,

c o n s t a t ă :

La 27 iulie 2018, Anna Rusu a depus cerere de chemare în judecată împotriva
Consiliului raional Drochia cu privire la restituirea bunurilor prin achitarea
compensației persoanelor supuse represiunilor politice.

În motivarea acțiunii reclamanta a notat că este născută în anul 1934 în satul
Ochiul Alb, r-nul Drochia și este victima represiunilor politice, deoarece în anul
xxxx împreună cu părinții Vasile Iacovlev Ion a.n. xxxx, Elena Iacovlev a.n. xxxx,
sora și frații Evghenia Iacovlev a.n. xxxx, Petru Iacovlev a.n. xxxx, Ivan Iacovlev
a.n. xxxx și Gheorghe Iacovlev a.n. xxxx, au fost deportați în Rusia, regiunea Irkutsc.

Anna Rusu a relatat că conform pct. 7 din Hotărârea Guvernului nr. 627 din
05 iunie 2007, pentru aprobarea Regulamentului privind restituirea valorii bunurilor
prin achitarea de compensații persoanelor supuse represiunilor politice, precum și
achitarea compensației în cazul decesului ca urmare a represiunilor politice, este
indicat că, cererea de restituire a bunurilor confiscate, naționalizate sau scoase în alt
mod din posesie ori de compensare a valorii acestora se înaintează în decurs de 3 ani
de la data înștiințării persoanelor supuse represiunilor despre reabilitarea acestora.
În cazul expirării termenului de prescripție pentru depunerea cererii de restituire a
bunurilor de care au fost deposedați represații, se aplică prevederile articolului II din
Legea nr. 186-XVI din 29 iunie 2006 pentru modificarea și completarea Legii
nr.1225-XII din 8 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor
politice.

Reclamanta a mai specificat că nu a fost înștiințată de Autoritatea Publică
Locală și nici de Autoritatea Publică Raională despre dreptul de a depune cerere de
achitare a compensațiilor bunurilor confiscate, deoarece fiind la o vârstă înaintată și

foarte bolnavă, nu a cunoscut despre legislația în vigoare, însă când a aflat despre existența Legilor menționate s-a adresat Consiliului raional Drochia, Prim-ministrului și Președintelui Republicii Moldova.

Anna Rusu a menționat că Cancelaria de Stat a expediat petiția sa Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, Ministerului Justiției și Ministerului Finanțelor, iar în răspuns, instituțiile au indicat că a expirat termenul de prescripție de 3 ani pentru depunerea cererii. Totodată a fost informată că persoanele represate sunt în drept de a beneficia de repunere în termen, în condițiile art. 279 Cod civil și 116 Cod de procedură civilă, ceea ce a și făcut, deoarece termenul de 3 ani a fost omis nu din vina sa, dar din motiv că Consiliul raional Drochia nu a informat-o la timp.

Mai mult, reclamanta a susținut că într-o singură noapte familia sa a fost lipsită de toate bunurile agonisite prin munca lor, au suferit multe chinuri în cei 8 ani de exil în Siberia. Pe teritoriul Rusiei, regiunea Irkutsc a lucrat de la vârsta de 14 ani, prin ger, ploaie, zăpadă, iar posibilitatea de a-și continua studiile i-au fost limitate, deoarece a fost nevoită să lucreze pentru a câștiga bani și a începe o nouă viață.

Anna Rusu a solicitat repunerea în termenul de depunere a cererii de chemare în judecată și achitarea compensației în valoarea bunurilor materiale care au fost confiscate nelegitim în luna iulie xxxx.

Prin hotărârea din 12 februarie 2020 a Judecătoriei Drochia, sediul central s-a respins ca neîntemeiată acțiunea înaintată de Anna Rusu (f.d. 157, 159-164).

La 12 martie 2020, Anna Rusu a depus cerere de apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea cererii, casarea hotărârii contestate, cu pronunțarea unei hotărâri noi de admitere a acțiunii.

Prin decizia din 02 iulie 2020 a Curții de Apel Bălți s-a admis cererea de apel depusă de Anna Rusu și s-a casat hotărârea din 12 februarie 2020 a Curții de Apel Bălți, fiind pronunțată o nouă hotărâre, prin care s-a respins cererea de repunere în termen și s-a respins ca tardivă acțiunea înaintată de Anna Rusu (f.d. 136-140).

În motivarea soluției, instanța de apel a notat că instanța de fond în motivarea hotărârii a indicat că nu pot fi admise cerințele reclamantei de restabilire a termenului de adresare, termenul fiind omis neîntemeiat, iar în dispozitivul hotărârii instanța de fond nu se expune asupra cerinței reclamantei/apelantei privind repunerea în termen pentru adresarea în instanța de judecată, respingând acțiunea ca neîntemeiată.

Astfel, Colegiul a menționat că dreptul apelantei/reclamantei de a solicita recuperarea valorii bunurilor confiscate în urma represiunilor politice prin achitarea de compensații a apărut la 30 decembrie 1992, odată cu intrarea în vigoare Legii privind reabilitarea victimelor represiunilor politice nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992. Mai mult ca atât din 06 iulie 1993, apelanta deține legitimația eliberată de Consiliul executiv raional Drochia cu indicarea în aceasta despre dreptul la înlesnirile acordate victimelor reabilite ale represiunilor politice comuniste de ocupație, ceea ce denotă omiterea termenului de prescripție.

Cu referire la solicitarea de repunere în termen, instanța de apel a notat că argumentul invocat de apelantă precum că curgerea termenului de prescripție a început după primirea răspunsului de la Ministerul Finanțelor RM din 27 noiembrie 2017 și răspunsului de la Ministerul Justiției din 06 noiembrie 2017, este nejustificat și nu servește temei de repunere a cererii în termen.

La 01 septembrie 2020, Anna Russu a declarat recurs împotriva deciziei din

02 iulie 2020 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea cererii, casarea deciziei recurate și hotărârea din 12 februarie 2020 a Judecătorei Drochia, sediul central, cu pronunțarea unei hotărâri noi de admitere a acțiunii.

În motivarea cererii, recurenta a notat că prin hotărârea Sovietului de Miniștri al RSSM din 10 aprilie 1989 a fost reabilitată ca represată politic și la 10 martie 2004 i s-a eliberat certificat de reabilitare nr. 12-286/04.

Anna Rusu a specificat că prima instanță a respins acțiunea în baza hotărârii Consiliului raional Drochia nr. 5 din 23 aprilie 1990 și actul din 23 martie 1990, prin care s-a decis de a recupera lui Vasilii Iacovlev locuitor al s. Ochiul Alb, raionul Drochia, costul bunurilor confiscate în anul xxxx în sumă de 8460 ruble rusești din contul colhozului Testemițanu din raionul Drochia, însă aceste fapte nu au avut loc și niciun membru din familia Iacovlev nu a primit compensații, iar pârâtul nu a prezentat vreun bon de plată care ar confirma achitarea sumei menționate.

Totodată, recurenta a relatat că nu este de acord cu soluția instanței de apel cu privire la respingerea acțiunii ca tardivă, deoarece nenumăratele adresări administrației raionale nu au adus niciun rezultat și numai după adresările sale organelor republicane, a primit răspuns că are dreptul de a se adresa în instanța de judecată.

La 14 septembrie 2020, în adresa intimatului a fost expediată copia cererii de recurs depusă de Anna Rusu, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d. 157).

La 23 septembrie 2020, Consiliul raional Drochia a depus referință la cererea de recurs, solicitând respingerea acestuia.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată participanților la proces la 22 iulie 2020, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire nr. 12571, anexată la materialele cauzei (f.d. 141), fiind recepționată de recurentă la 27 iulie 2020 (f.d. 142).

Astfel, instanța de recurs constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de către Anna Rusu, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea

drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Anna Rusu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentei cu soluția pronunțată de către instanța de apel și nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Considerațiile de mai sus sunt suficiente pentru a permite instanței de judecată de a reține existența temeiului prevăzut la articolul 433 lit. a) Cod de procedură civilă. În atare condiții, conjunctura respectivă confirmă că marja de apreciere a instanței de recurs nu a fost disproporționată cu obiectivele securității raporturilor juridice și buneii administrări a justiției, după caz, s-a accentuat rolul instanței supreme de a interpreta uniform legea și de a soluționa litigiile apărute în cadrul aplicării legilor, în raport cu obiecțiile formulate în recurs. Deci, în opinia instanței, normele de drept nu au format un obstacol care să afecteze esența dreptului recurentei de acces la instanță.

Cât privește dreptul justițiabilului „de a fi auzit de o instanță”, garantat de articolul 6 parag. 1 din C.E.D.O., instanța notează că obligația de a motiva o hotărâre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză și de trăsăturile speciale ale procedurii în ordine de recurs (a se vedea, inter alia, *Latourniere vs Franța*, 10 decembrie 2002, parag. 2; *Hansen vs Norvegia*, 2 octombrie 2014, parag.

71 – 74). În concepția instanței europene, articolul 6 parag. (1) nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind lipsit de șanse de succes (a se vedea, mutatis mutandis, Kukkonen vs Finlanda (nr. 2), 13 ianuarie 2009, parag. 24; Papaioannou vs Grecia, 2 iunie 2016, parag. 45; Baydar vs Olanda, 24 aprilie 2018, parag. 46; Guelfucci vs Franța, 3 iulie 2018, parag. 42 - 44). Aceste raționamente se transpun direct în cazul de față, de vreme ce esența și temeiurile din recursul dedus judecății, inclusiv și argumentele din el, nu sunt în stare să afecteze legalitatea deciziei atacate sau a procedurii în ansamblu.

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de către Anna Rusu, urmează a fi considerat inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Anna Rusu.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Mariana Pitic

Nicolae Craiu